

EESTI MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA SIHTASUTUSTE LIIT (EMSL)

MAJANDUSAASTA
ARUANNE
2001.A.

Koostanud: Kristina Mänd
EMSLi juhataja
31.01.2002.a.

Heaks kiitnud: EMSLi nõukogu
07.02.2002.a.

Kinnitanud: EMSLi üldkoosolek
16.03.2002.a.

Tallinn 2002

I SISSEJUHATUS

2001. a. aastal oli EMSLi tegevus ülimalt aktiivne nii organisatsiooni sisemist kui tervet keskkonda kujundava tegevuse pärast. Suurt tähelepanu pöörati EMSLi sisemisele tugevdamisele, finantsolukorra stabiliseerimisele, liikmeskonna arendamisele, projektitaotluste esitamisele lähtuvalt plaanidest, ürituste korraldamisele, EMÜ Esinduskogu töös osalemisele, koostööle kohalike omavalitsustega ning uute partnerlussuhete algatamisele. EMSLi roll mittetulundusmaastikul on tugev. Sellest annavad kinnitust mitmed artiklid ja sõnavõttud teiste ühenduste, riigiametite ning rahvusvaheliste organisatsioonide poolt, milles hinnatakse EMSLi panust, otsitakse koostöövõimalusi ning küsitakse EMSLi arvamust oluliste otsuste tegemisel.

EMSL lõpetas edukalt ÜRO Arenguprogrammi poolt finantseeritud mitmeaastase projekti “MTÜde jätkusuutlikkuse tugevdamine”; korraldas mitu suurüritust; andis välja voldikuid ja Infolehti; algatas uusi koostööprojekte Tallinna Linnavolikoguga ning mitmete rahvusvaheliste partneritega; juhtis tugikeskuste võrgustiku tegevust ja tutvustas rahvusvahelisel tasandil EMSLi ning Eesti kolmanda sektori tegevust ja rolli ühiskonnas; korraldas teise üle-eestilise mittetulundusühenduste konverentsi ja messi.

Sisemiselt korrastas EMSL on eesmärgi ja rolle. Selle kohaselt on:

- **EMSLi missioon** - Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (EMSL) on Eesti mittetulundusühingute ja sihtasutuste avalike huvide ühiseks teostamiseks ja kaitseks asutatud liikmesorganisatsioon, mis oma tegevusega annab panuse tasakaalustatud ühiskonna kujundamiseks.
- **EMSLi põhieesmärgid** - Eestis tegutsevate mittetulundusühingute ja sihtasutuste ühistegevuse arendamine, liikmete ühiste huvide eest seismine, ühistegevuse heade tavade tutvustamine ja rakendamine ning avalikkuse ja oma liikmete kaasamine kodanikuühiskonna arendamisse Eestis.
- **EMSLil on kaks programmi** oma eesmärkide saavutamiseks - **Info- ja tugiprogramm**, mis tegeleb klientidele info, nõustamise, koolituse, trükiste ja muu vajaliku pakkumisega nii Tallinnas kui üheksas piirkondlikus tugikeskuses üle Eesti, ja **Arenguprogramm**, mis hõlmab kodanikuühiskonna arendamist, seadusloomet, koostööprojekte, vabatahtlike tegevust, suurürituste korraldamist ja rahvusvahelisi projekte.
- **EMSLil neli rolli** - liikmete katusorganisatsioon, kodanikuühiskonna programmide vahendaja ja seadusloomes osaleja, kohalike ja rahvusvahelise koostöö arendaja ning suurürituste korraldaja ja teenuste pakkuja.

EMSL näeb ennast demokraatliku, jätkusuutliku ja uuendusliku kompetentsikeskusena, mis tegutseb oma liikmete huvides ja esindab neid ning, mis on kodanikualgatust edendav, selle arenguid ning suundi jälgiv ja hindav organisatsioon Eestis, mis on võrdväärne ja usaldusväärne partner teistele organisatsioonidele, valitsusasutustele, äriühingutele ning kodanikele Eesti kodanikeühiskonna loomisel.

II ÜLDTEGEVUS

1. LIKMEMED

EMSL on liikmesorganisatsioon ning ühendab oma võrgustikus avalikes huvides tegutsevaid ühendusi erinevatest valdkondadest. Pooled EMSLi liikmetest on katusorganisatsioonideks teistele ühendustele. Liikmetega suhtlemises oli EMSL 2001. a. edukas. Uusi liikmeid võeti vastu 6. Välja astus 6 organisatsiooni, nendest 2 olid mitmeaastased võlglast. Võlglastele tuletati meelde liikmemaksude tasumise kohustust ning liikmemaksude mittetasumise tõttu peatati infojagamine ning teenused 29 organisatsioonile. Seisuga 31.12.2001. a. oli EMSLil 127 liiget. Seisuga 01.01.2002. a. 91 liiget.

1.1 Töö liikmetega

Vastav töötaja omandas teadmisi võrgustikulaadse liikmeskonnaga suhtlemiseks, uurides selleks mitmete liikmesorganisatsioonide ja rahvusvaheliste ühenduste kodulehekülgi ja materjale ning õppides Eestis liikmeskonna tööd edukalt tegutsevate ühendustelt. Uuriti liikmete andmebaase, nende kuvamist ja ülesehitust, võrreldi neid EMSLi vajaduste ja võimalustega. Liikmete hulgas küsitluse läbiviimiseks otsiti erinevate organisatsioonide liikmeksastumise avaldusi ja küsitlusi.

Välja on töötatud ka kava sihipärasema teenuste pakkumiste osas ning valminud ja heakskiidu on saanud sotsiaalvaldkonnas tegevate liikmete koolitusprojekt.

Tänu sellele projektile muutus suhtlemine liikmetega kavakindlamaks ja aktiivseks, mille tulemusena on paranenud arusaam liikmete rollist EMSLis ning EMSLi rollist liikmetele esindusorganisatsioonina, info ja toetuse jagajana, koostööprojektidesse kaasajana ning võrgustikutöö kujundajana, korrastunud olemasolev liikmeskond, tõusnud liikmete aktiivsus EMSLi töös ning paranenud liikmete kohustuste täitmine.

1.2 Liikmemaksud

Liikmemaksu tasumine on paranenud. Liikmemaksude tasumine oli 77 %, mis on senini parim tulemus alates 1996.a. Vastavalt 26.06.2001.a. üldkoosolekul arutatule ning EMSLi nõukogu otsusele 16.08.2001.a. ühtlustas EMSL liikmemaksu ja sisseastumismaksu. Põhjuseks oli segadus arvetega ning oma aastaaruannete mitteesitamine, mille põhjal oleks saanud astmelist liikmemaksu tasuda. EMSLi nõukogu kinnitas oma 16. augusti 2001.a. koosolekul EMSLi liikmemaksuks aastas 900.- ja sisseastumismaksuks 600.-

1.3 Teenused liikmetele

Tänu otsesele suhtlemisele saadavad liikmed aktiivselt oma infot, materjale ning teavet ürituste ja projektide kohta. 2001. aastal pakuti liikmetele järgmisi teenuseid:

- a) regulaarne info edastamine meili teel (meililistis on 88 liikme aadressid);
- b) kvartaalne infoleht;
- c) tasuta ja odavamad trükised (osaliselt);
- d) otsepostitus liikmetele;
- e) odavamad koolitused;
- f) suvekool Laulasmaal, üldkoosolek ja jõulupidu;
- g) tasuta info 1181 infokogumikus.

Lisaks võimaldati EMSLi liikmetele saada Eesti Kõrgema Kommertskooli avaliku halduse tudengite poolt eksamitöödena tasuta *marketingi*-plaanid. Loengukursust “Marketing avalikus sektoris” luges EMSLi juhataja ja üliõpilased koostasid grupitööna viiele EMSLi liikmele *marketingi*-plaanid koos organisatsiooni analüüsi, võimaluste leidmise ja sihtgruppide määramisega.

2. NÕUKOGU

EMSLi nõukogusse valiti üldkoosolekul kaks uut liiget – Mari Suurväli (Junior Achievement Arengufond) ja Lagle Parek (Eesti Caritas). Nõukogu käis koos 9 korda. Kõik protokollid on üleval koduleheküljel. Kõikidest nõukogu koosolekutest võttis osa Mall Hellam, ühelt koosolekult puudusid Reet Laja, Mari Suurväli ja Lagle Parek, kahelt Jaak Võsa ja Kalle Laane, viielt koosolekult puudusid Margit Säre ja Tuuli Rasso.

28.11.2001.a. toimus EMSLi nõukogu erakorraline koosolek, põhjuseks EMSLi nõukogu liikme Marika Arendi käitumine. Nõukogu otsustas peatada M. Arendi osalemise nõukogu töös kuni EMSLi üldkoosolekuni.

2001.aastal olid EMSLi nõukogus järgmised liikmed:

esimees	Mall Hellam (Avatud Eesti Fond),
liikmed	Marika Arendi (Maarjamaa Konvent), liikmestaatus peatatud kuni üldkoosolekuni 2002.a., Kalle Laane (Eesti Sõltuvushaigete Rehabilitatsiooni Ühing), Reet Laja (Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus), Tuuli Rasso (REC-Estonia — Regional Environmental Center), Margit Säre (Peipsi Koostöö Keskus), Jaak Võsa (Eesti Iseseisva Elu Keskus, Eesti Lihasehaigete Selts),
Kuni juuni 2001.a.	Heli Aru (haridusministri nõunik, EMSLi juhataja 1996 – 1998), Aare Kasemets (Riigikogu Kantselei majandus- ja sotsiaalinfoosakond),
Alates juuni 2001.a.	Mari Suurväli (Junior Achievement Arengufond) Lagle Parek (Eesti Caritas).

3. ÜLDKOOSOLEK

2001.a. esimene üldkoosolek toimus 15.06.2001.a. Põhikirjalist kvoorumit kokku ei tulnud, seetõttu lükati koosolek edasi. Uus koosolek toimus 26.06.2001.a. Päevakorras olid järgmised punktid:

- 1) EMSLi 2000. aasta tegevusaruanne (kinnitati).
- 2) EMSLi revisjonikomisjoni arvamus (kiideti heaks).
- 3) EMSLi põhikiri (muudatused kiideti heaks).
- 4) EMSLi nõukogu uute liikmete valimine (valiti kaks uut liiget).
- 5) Liikmeinfo ja liikmemaks (kiideti heaks).
- 6) Jooksvad küsimused.

Kahjuks leidis Tallinna Linnakohus, et ka teisel koosolekul, mis kutsuti kokku vastavalt seadusele, puudus põhikirja muutmiseks vajalik kvoorum. EMSLi juristi poolt kirjutati Tallinna Linnakohtule vastulause, kus toodi ära, et EMSLi põhikiri oli algselt seadusega kooskõlas, kuid hiljem tekkis vastuolu, kuna seadust muudeti peale põhikirja vastuvõtmisti. Tallinna Linnakohus jättis aga vastulause rahuldamata. Seepärast tuleb põhikirja küsimus uuesti päevakorda 2002.a. üldkoosolekul.

Üritus toimus EMSLi omavahenditest. Protokoll on saadaval EMSLi koduleheküljel.

4. EMSLI LIHKMELISUS

EMSL oli esindatud ja osales järgmiste institutsioonide töös:

Eestis — Avaliku Sõna Nõukogu, Sotsiaalsfääri Ümarlaud, 10 MTÜ ja 10 erakonna poolt moodustatud Koostöökoda, välisministrit Euroopa Liiduga liitumisküsimustes nõustav Konsultatiivnõukogu, Ameerika Kaubanduskoda.

rahvusvaheliselt — Euroopa Fondide Keskuse Orpheus (Ida- ja Kesk-Euroopa MTÜde tugi- ja nõustamiskeskused) programm, Civicus (rahvusvaheline liit eesmärgiga tugevdada kodanikualgatust ning kodanikuühiskonda üle maailma).

Sotsiaalsfääri Ümarlaud, mille asutajaliige EMSL oli, ei ole 2001.a. EMSLile teadaolevalt tegutsenud. Lähem info puudub.

EMSL kutsuti Ameerika Kaubanduskoja (American Chamber of Commerce in Estonia - ACCE) liikmeks. EMSL võttis selle pakkumise vastu ning on kaks korda avaldanud ACCE infolehes, mille peamisteks lugejateks on ACCE liikmed ning äri sektor, artikleid kolmanda sektori ja filantroopia teemadel.

5. BÜROO

EMSLi büroos töötas 2001.a. kuus inimest. Tööle võeti tööettevõtulepinguga kolm inimest.

- 1) Info- ja tugiprogrammi assistent (16.04.-31.12.2001). Tööülesanneteks on liikmetega tegelemine, trükistega tegelemine, Infolehe väljaandmine, kodulehekülje tegemine, info selekteerimine, kontori töö korraldamine, nõustamine. Lisaülesanne: arenguabi koostöö.
- 2) Projektikoordinaator (01.08.-31.12.2001). Tööülesandeks on teise üle-eestilise mittetulundusühenduste konverentsi ja messi ettevalmistamine, läbiviimine ning konverentsijärgsete kokkuvõtete tegemine.
- 3) Projektikoordinaator (01.10.-31.12.2001). Tööülesandeks on koolitusseminaride korraldamine, vastavate projektide kirjutamine ning muude koolitusega seotud tööülesannete täitmine.

Lisaks bürootöötajatele kasutas EMSL lepingu alusel juristi, IT-spetsialisti ning Interneti spetsialisti teenuseid.

6. SISEMINE ARENG JA ÜLESANDED

Eesmärgiks oli tõsta Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) suutlikkust, et organisatsiooni saaks senisest veelgi edukamalt ja tulemuslikumalt osaleda kodanikuühiskonna arendamisel Eestis, samuti poliitikate kujundamisel ning teha edasiviivat koostööd avaliku ja erasektoriga, kaasates sinna oma liikmeid ning teisi huvigruppe.

Projekti raames keskenduti kolmele ülesandele ning nende alla kuuluvatele tegevustele: 1) organisatsioonisiseseid ehk töötajatele ja nõukogule mõeldud tegevused, 2) liikmetele mõeldud tegevused ning 3) sektori ning ühiskonna tasandil ettevõetavad tegevused.

III PROGRAMMILISED TEGEVUSED

EMSLi tegevust kirjeldavad kaks suunda: info- ja toetustegevus ning arendustegevus. Kui viimase tegevuse eesmärgiks on leida uusi viise ja lahendusi kolmanda sektori rolli ja olukorra tugevdamiseks ja tegutsemiseks (EKAK, koostöö avaliku sektoriga, koosöö erasektoriga, filantroopia, statistika, EMÜ Esinduskogu, rahvusvahelised mudelid), siis info- ja tugitegevuse otstarve on ühendustele info, nõustamise, koolituste, teenuste ja konsultatsioonide pakkumine Tallinnas asuva Infokeskuse ning üle Eesti asuvate üheksa tugikeskuse kaudu.

Eesmärke viiakse ellu ja rolle täidetakse kahe programmi kaudu: Info- ja tugiprogramm ning arenguprogramm.

1. INFO- JA TUGIPROGRAMM

1.1 Infokeskus (info, nõustamis- ja koolitusteenused);

1.2 Trükised ja raamatukogu (infoleht, trükised, tõlked, kolmanda sektori ülevaated);

1.3 MTÜde tugikeskuste võrgustik (infovahetus, koolitus, nõustamine ja üritused kohalikul tasandil).

1.1 Infokeskus

EMSLi Infokeskus tegeleb ühenduste kohta ja ühendusi puudutava info kogumisega ja selekteerimisega, Eesti kolmanda sektori kohta andmete levitamisega, klientide nõustamisega, koolituste ja infopäevade korraldamisega, ühenduste kohta käiva info kättesaadavaks tegemisega nii avalikule sektorile kui äri sektorile, info kogumise, selekteerimise ning levitamisega (olemasolevad rahastamisvõimalused, koolitused, tööpakkumised, nõustajad, koostöö võimalused vms) ühendustele nende tegevuse paremaks organiseerimiseks. Infokeskus on avatud kahel päeval nädalas.

1.1.1 Statistiline aruanne

	TEEMAD	Külastajate arv	Telefoni-päringud	E-maili teel	KOKKU
1.	Üldinfo	28	126	92	246
2.	Seadusandlus	84	91	51	226
3.	Maksustamine	39	66	46	151
4.	Raamatupidamine	47	49	37	133
5.	Tegevuse arendamine	9	5	2	16
6.	Juhtimine ja tegevusstrateegia	8	7	3	18
7.	Marketing	-	-	-	-
8.	Avalikkus ja meedia	3	3	-	6
9.	Finantseerimine	46	54	39	139
10.	Koostööpartnerite leidmine	16	13	7	36
11.	Sektori olukord ja tegevus	20	44	11	75
12.	Info EMSLi kohta	39	49	30	118
13.	Muu	10	74	48	132
KOKKU		349	581	366	1296

Elektronposti teel vastati peamiselt juriidilistele, maksustamist, raamatupidamist jms puudutavatele küsimustele 366 korral. Päevas tuli infopäringuid muudes küsimustes üle 20 korra.

Alates septembrikuust viidi sisse ka juristi nõustamine. Tunnihind on 450 krooni ja seda kasutati aasta lõpuks kolmel korral.

1.1.2 Infovahetus

EMSLil on kolm meililisti: liikmete list, kus on 88 adressaati; ühenduste list mto@ngo.ee 99 ja keskuste list 19 adressaadiga. Lisaks neile saadab EMSL regulaarselt infot Esinduskogu listi, Avatud Eesti Fondi listi, tugikeskuste listidesse, Eesti Õiguskeskuse listi ning kodanikuühiskonna listi.

1.1.3 Teabepäevad

2001.a. esimesel poolel toimus 3 teabepäeva:

- 07.02.2001.a. “Raamatupidamuslik aastaaruanne”, osalejaid 21
- 21.02.2001.a. “Tööõiguse probleeme mittetulundusühingutele ja sihtasutustele”, osalejaid 7
- 21.03.2001.a. “Organisatsiooni rahastamise allikad ja võimalused”, osalejaid 15

Huvipuuduse tõttu jäid ära planeeritud teabepäevad “Organisatsiooni marketing. Vabatahtlikkus.” ning “Teenuste üleandmine.”

1.1.4 Raamatukogu

EMSLil on väike raamatukogu, milles on umbes 600 trükist. Kasutajad on peamiselt ühendused ja üliõpilased. Kuna klientide vajadused on kasvanud, esitas EMSL vastava projektitaotluse Hasartmängumaksunõukogule. Eesmärgiks EMSLi raamatukogu täiustamine ja arendamine, aitamaks kaasa ühenduste teadlikkuse tõstmisele ja infovajaduse rahuldamisele. Projekt ei leidnud toetust. Põhjendamata.

1.1.5 Internet ja kodulehekül

Kevadeks valmis EMSLi portaali tüüpi kodulehekül, millel alates sellest ajast on sisestatud 300,000 külastust. Tagasiside on positiivne ja koduleht on kergelt navigeeritav. Sealt saab lisaks EMSLi asjadele infot erinevate ürituste, konverentside, tööpakkumiste, seadusandluse, EMÜ Esinduskogu, Vabatahtlike Keskuse, piirkondlike tugikeskuste, projektikonkursside ning uuemate uudiste kohta. Valmis ka inglisekeelne kodulehekül.

1.2 Trükised

1.2.1 Infolehed

2001.a. andis EMSL välja neli kvartaalset infolehte. Tagasiside põhjal hinnati ja tunnustati EMSLi Infolehe kvaliteedi ja sisu paranemist ning suutlikkust kajastada olulisi sündmusi ja anda vajalikku infot. Tiraaz oli keskmiselt 1500. Igas infolehes on kajastatud järgmised rubriigid: juhtkiri, piirkondlik tugikeskus, EMSLi liige, Euroopa küsimused, kasulikku Internetis, soovitusel, kokkuvõtte möödunud olulisest sündmusest, raamatud.

- Nr. 15, veebruar, teemad: ümarlaud, aasta parimad, liikmeprogramm, SA Õiguskeskus (tiraaz: 1500)
- Nr. 16, juuni (uuendatud), teemad: suvekool, rahvusvahelised konverentsid jne. (tiraaz: 1500)
- Nr. 17, september, teemad: konverents “Nägemusest muutusteni”, Eesti Euroopa Liikumine, Arno Tali Sihtkapital, raamatute tutvustus, hasartmängumaksu eelnõu (tiraaz: 1500)
- Nr. 18, detsember, teemad: EMSLi 10 aastat, konverentsi kokkuvõtte, kasulikku internetis jms. (tiraaz: 1700)

1.2.2 Käsiraamatud ja voldikud

- Vabatahtlike käsiraamat, mis annab ülevaate nii organisatsioonidele kui ka potentsiaalsetele vabatahtlikele vabatahtliku töö tegemisest, korraldamisest ja hindamisest. Jagatakse ainult vastava koolituse käigus.

Tiraaž: 1000

- “Marketing: Võimalus ja vahend tulemuste saavutamiseks”. EMSLi juhataja koostatud ja välja antud raamat. Müüakse EMSLi ja tugikeskuste kaudu ühendustele, üliõpilastele jms.

Tiraaž: 500

- EMSLi aastaraamat 2000.a. Aastaraamat annab põhjaliku ja analüüsiva ülevaate EMSLi üldtegevusest, programmidest, tugikeskuste võrgustikust, vabatahtlike keskusest, finantsülevaatest, ning sisaldab ka EV Riigikogu Majandus- ja sotsiaalinfo osakonna nõuniku kirjutatud ülevaate Eesti kolmanda sektori olukorrast koos vastava statistikaga. Aastaraamat on eesti ja inglise keeles, ning uudse kujundusega.

Tiraaž: 1000

- EMSLi voldikud, mis annavad ülevaate EMSLi missioonist ja tegevusest, programmidest ning liikmelisusest.

Tiraaž: 1500

- MTÜde tugikeskuste võrgustiku voldikud, mis annavad ülevaate Eesti MTÜde tugikeskuste võrgustikust, teenustest ning kontaktidest.

Tiraaž: 5000

- Piirkondlikud kolmanda sektori kirjeldused, mis on koostatud tugikeskuste poolt ning mis annavad pildi ühenduste olukorrast igas Eesti maakonnas. Kirjeldused on saadaval vastavates tugikeskustes, ning EMSLi koduleheküljel. Need on olemas ka inglise keeles.

1.3 MTÜde tugikeskuste võrgustik

Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi (BAPP) toel töötava MTÜde tugikeskuste võrgustiku eesmärk on edendada kodanikualgatust ja vabatahtlikku tegevust, arendada kolmanda sektori keskkonda koostöös ühenduste, avaliku ja äri sektoriga. Kogu sektori teadlikkust, arengusuutlikkust ja professionaalsust tõstetakse info ning teadmiste kogumise ja levitamise kaudu üle Eesti.

Eesmärkide saavutamiseks tegutsevad üheksa piirkondlikku tugikeskust, kuhu oma küsimustega pöörduvad ühendused, kohalike omavalitsuste ja äriühingute esindajad ning üksikisikud. Tugikeskuste hindamisel lähtutakse strateegilisest plaanist, EMSLi ja BAPPi vahelisest lepingust, EMSLi ning tugikeskuste vahelistest lepingutest ning 2001. aasta tööplaanidest. Olulist rolli hindamisel etendas keskuste külastamine ajavahemikul 18.10.-06.12.2001.a. Kristina Männi (EMSL) ja Katrin Enno (BAPP) poolt:

- enamuse tugikeskustele seatud eesmärkidest on täidetud;
- lepingutest ja tööplaanidest on kinni peetud;
- tugikeskuste teenuseid kasutatakse kasvava aktiivsusega;
- suurenenud on koostöö kohalike omavalitsustega ja erasektoriga. Eriti heaks hindasid oma suhteid KOViga Hiiumaa, Süda-Eesti, LEE, Virumaa, Narva. Suhete loomisel äriühingutega oli oluline osa täita aasta parimate üritustel;
- tugikeskuste tegevust on kajastatud ajakirjanduses, raadios;
- tugikeskused on paremini toimima hakanud kui loodeti, saavutatud on tuntuus ja positsioon kohalikul tasandil;

- koordinaatorite töö on muutunud professionaalsemaks. Konsultatsioonid on kõrge tasemega, seda näitavad külastatavused keskustes ja klientide poolt esitatavate küsimuste lahendused. Koolituste ja seminaride temaatika on eelneva aastaga võrreldes spetsiifilisem, seega on keskuste kliendigrupp teadlikum;
- keskused on piirkondades muutumas toetuskeskustest arenduskeskusteks ja suunanäitajaiks;
- enamikes piirkondades on keskused arvestatavad koostööpartnerid kohalikule omavalitsusele;
- tänu süsteemsele lähenemisele, kvaliteedi tõstmisele ja hoidmisele ning teenuste ühtlasele pakkumisele on tugikeskuste võrgustik parim ühendustele mõeldud infrastruktuur Eestis ning üks parimaid Kesk- ja Ida-Euroopas;
- EKAKi prioriteetidest tulenevad tegevused on keskuste poolt mitmetes kohtades algatatud.

1.3.1 Keskuste töö koordineerimine

EMSLi roll on koordineerida tugikeskuste võrgustikku, varustada koordinaatoreid info ja materjalidega, nõustada neid, organiseerida koolitusi ja jälgida keskuste töö kvaliteeti. EMSLis tegelevad tugikeskustega kaks inimest. Keskuste töö toimub EMSLi eestvedamisel suhtlemise, kokkulepitud põhimõtete järgimise, koolituste ning regulaarsete töönõupidamiste kaudu. Põhimõtted ja strateegilised suunad lepiti kokku 2000.a. detsembris toimunud vastavalt koolitusel.

1.3.2 Keskuste koordinaatorite koolitused

Koordinaatorite koolitusi organiseerib EMSL. Lisaks koordinaatoritele osalevad koolitusel ka EMSLi töötajad ning tugikeskuste emaorganisatsioonide juhid. 2001.a. toimusid koolitused järgmiselt:

- Toila, 21.-24.03.2001.a. Teemad: töögruppide arutelu, mittetulundussektori areng, marketing, seadusandlus, klientide registreerimisvormi arutelu.
- Hiiumaa, 08.-11.08.2001.a. Teemad: projektijuhtimine ja -hindamine, inglise keel, töögruppide arutelu, ajakirjandus ja uued suunad, vabatahtlike projekti laiendus tugikeskustele
- Tallinn, 12.-14.12.2001.a. Teemad: keskuste 2001.a. tegevuse ülevaade, 2002.a. plaanid, tegevuskava ja eelarved, ajakirjandusega suhtlemine, omavaheliste kogemuste vahetamine – käibemaksuseadus, Hiiumaa suurkogu ja piirkondlikud ümarlauad, koostöö kohaliku omavalitsusega, seadusandlus – lepingute ja lepinguväliste otsuste seadus.

1.3.3 Keskuste ülesannete täitmine

Lepingus fikseeritud tingimused:

- Teenindamine vähemalt kahe 8-tunnise tööpäeva ulatuses nädalas: enamik keskusi on klientidele avatud viiel päeval nädalas terve tööpäeva ulatuses. Mitmed keskused on leidnud omale ka kontaktinimese, kes jagab infot keskuste piirkonna teistes linnades.
- Esmased konsultatsioonid 1,0 tunni ulatuses: kui koordinaator ei ole pädev keerulistele küsimustele vastama, edastab ta päringu kas EMSLi koordinaatorile, teistele võrgustiku koordinaatoritele, kes on vastava ala spetsialistid või suunab kliendi kohaliku spetsialisti juurde.
- Poliitiline sõltumatus on täidetud. Igas piirkonnas loovad koordinaatorid suhteid kohalike volikogudega ja poliitiliste liidritega sõltumata nende parteilisest kuuluvusest.
- Teenindamine võrdsetel alustel on täidetud: 2000.a. talvel valminud arengukava kaudu tehti esmaseks eesmärgiks võrdse kvaliteediga teenuste pakkumine ja kättesaadavus igas piirkonnas. See eesmärk on täidetud koolituste, pidevate konsultatsioonide ja ühtse võrgustiku loomise kaudu.
- Info levitamine BAPPi ja EMSLi kohta: tugikeskuste ja EMSLi voldikud on kättesaadavates kohtades, samuti jagatakse neid keskuste poolt korraldatud üritustel. Oma sõnavõttudes ja esinemistes ning trükistes tuuakse esile BAPPi ja EMSLi roll.

- Registri pidamine: klientide kohta registri pidamine oli aasta alguses keerukas. Alates teisest poolaastast lahenes olukord seoses EMSLi poolt üles seatud Interneti-põhise registri ülesseadmisega. Üksikuid tõrkeid veel esineb, kuid need on lahendatavad programmeerijate abil.

1.3.4 Statistiline aruanne

Infokeskuse ja piirkondlike tugikeskuse jaoks valmistatud Interneti-põhine andmebaas klientide nõustamise kohta, mis võimaldab kiiret ja selget ülevaadet ja analüüsi nii organisatsioonide, probleemide, valdkondade ja soovide kohta.

	TEEMAD	Külastajate arv	Telefoni-päringud	E-maili teel	KOKKU
1	Üldinfo	169	108	60	337
2	Seadusandlus	340	136	62	538
3	Maksustamine	40	9	4	53
4	Raamatupidamine	184	149	8	341
5	Tegevuse arendamine	81	60	7	148
6	Juhtimine ja tegevusstrateegia	54	7	1	62
7	Marketing	24	0	0	24
8	Avalikkus ja meedia	30	10	4	44
9	Finantseerimine	352	176	28	556
10	Koostööpartnerite leidmine	73	40	28	141
11	Sektori olukord ja tegevus	186	120	29	335
12	Info EMSLi kohta	36	7	0	43
13	Muu	227	143	36	406
KOKKU		1796	965	267	3028

Piirkondade kaupa:

Piirkond	Külastused, telefoni- ja meilipäringud
Kagu-Eesti Võrus	283
Lõuna- ja Edela-Eesti Viljandis	1138
Saaremaa Kuressaares	184
Hiiumaa Kärdlas	23
Läänemaa Haapsalus	72
Tartu- ja Jõgevamaa Tartus	334
Süda-Eesti Paides	91
Narva	371
Virumaa Rakveres ja Jõhvis	532
KOKKU	3028

Vastavalt keskuste hulgas läbiviidud uurimusele, on koordinaatorid EMSLi tööga ja tööjaotusega rahul. Saadavat infot ja teavet peetakse väga väärtuslikuks, infolevitamise rütm on muutunud lihtsamaks.

Infokeskuse ja tugikeskuse töö koordineerimine muutus sujuvamaks, keskused pakuvad teenuseid sarnase kvaliteediga ning on hinnatud partnerid ühendustele ja kohalikele omavalitsustele vastavates piirkondades.

Igas maakonnas valiti kohalikud aasta parimad - MTÜ/SA, vabatahtlik, annetaja. EMSLi esindajad olid kutsutud külalistena erinevatele üritustele. Organiseerijad olid MTÜde piirkondlikud tugikeskused.

1.3.5 Eesti mittetulundusühenduste tugivõrgustiku toetamine

Ettepanek tehtud projektivormis Eesti Vabariigi Siseministeriumile summas 1,207,128 krooni, et lülitada tugivõrgustik 2002.a. riigi eelarvesse. Eesmärgiks on Eesti MTÜde tugikeskuste võrgustiku abil pakkuda võrdseid, kvaliteetseid ja järjepidevaid teenuseid erinevatele sihtgruppidele.

EMSL esitas taotluse 08.06.2001.a. EMSLi esindajad kohtusid Siseministeeriumi vastava ametnikuga 25.06.2001.a. Ametlik eitav vastus jõudis EMSLi alles pärast mitmekordset küsimist siseministrilt.

Ettepanek lükati tagasi ilma põhjendusteta.

2. ARENGUPROGRAMM

Eesmärgiks on mõjutada kolmanda sektori arengut soodsama seadusandliku- ja majanduskeskkonna mõjutamise ning üldsuse arvamuse kujundamise kaudu.

- 2.1 Kodanikeühiskonna arendamine (Eesti kodanikeühiskonna arengu kontseptsioon ja ümarlauad, seadusloome, filantroopia).
- 2.2 Koostööprojektid (Euroopa Liit, Õiguskeskus, Eesti Vabatahtlike Keskus, kohalikud omavalitsused, uuringud, arenguabi).
- 2.3 Suurüritused (suvekool, aasta parim, konverentsid).
- 2.4 Rahvusvahelised projektid (Orpheus, Civicus, ICNL, UN Network).

2.1 Kodanikeühiskonna arendamine

Otsida ja rakendada võimalusi ühenduste osavõtuks ühiskonnale oluliste otsuste tegemisel, tõsta ühenduste ja kodanike osalust ühiskonnaelu korraldamisel ning aktiveerida koostööd valitsus- ja ärisektoriga.

EMSLi peamine prioriteet 2001.a. oli EKAKi edasiviimine ja tutvustamine ning töö EMÜ Esinduskogus. Vähem pööras EMSL tähelepanu avalikele esinemistele ning meediale. Alustati filantroopia keskkonna arendamisega ning osaleti seadusloome muutmisel.

Oluliseks tuleb pidada jätkuvat surve avaldamist poliitikutele ja riigiametnikele ning selgitus- ja koolitustööd kodanikeühiskonna ja -ühenduste rollide ning suutlikkuse teemadel. Selles valdkonnas on suurimaks tegijaks EMÜ.

2.1.1 EKAK

- “MTÜde jätkusuutlikkuse tugevdamine”

Mitmeaastane ÜRO poolt toetatud projekt lõppes 25.02.2001.a. Selle tulemusena nõustati ja koolitati sadu ühendusi, moodustati piirkondlikud ümarlauad, koostati ühenduste nõustajate käsiraamat, valmis ja esitati Riigikogule Eesti Kodanikuühiskonna Arengu Kontseptsioon (EKAK).

- Eesti esimene ühenduste ümarlaud

Eesti esimene kodanikuühenduste ümarlaud toimus 03.02.2001.a. ja oli EKAKi projekti jätkuks. Organiseerija oli Eesti Vabatahtlike Keskus. Kohal oli 428 inimest enam kui 300 ühendusest. Ümarlaual kiideti heaks EKAK ning valiti EMÜ Esinduskogu. Esinduskogusse kuulub katusorganisatsioonide kojast EMSLi juhataja. Materjalid olid kajastatud EMSLi infolehes nr.15 ja 16 Ning üleval koduleheküljel www.emy.ee. Üritust finantseeriti ÜRO Arenguprogrammi vahenditest ning vabatahtlike tööga.

- Osalemine Esinduskogu töös. EMSLi juhataja on valitud EMÜ Esinduskogu aseesimeheks.

Ülesanded: strateegia väljatöötamine ja tegevusplaani koostamine, rahastamistaotluse kirjutamine, voldiku valmistamine, juunikaise koosoleku korraldamine. 2001.a. jooksul algatati eetikakoodeksi väljatöötamine, EMÜ statuudi korrastamine ning jätkus töö EKAKiga. Alates novembrist on EMSL osalenud Riigikogu EKAKi redaktsioonikomisjonis.

2.1.2 Ühenduste elujõulisus

- 2000. aasta MTÜde jätkusuutlikkuse indeksi arvutamine Eestis

Tegemist Ameerika Ühendriikide Rahvusvahelise Abi Organisatsiooni (USAID) poolt EMSLilt tellitud teenusega. Jätkusuutlikkuse indeksi eesmärgiks oli välja selgitada Kesk- ja Ida-Euroopa riikide, k.a Eesti kolmanda sektori jätkusuutlikkus: mis on hästi ja mis vajab veel parandamist, kus on ohukohad ja millised on võimalused. Indeksi aluseks oli seitse dimensiooni – seadusandlik keskkond, organisatsioonisisene võimekus, finantssuutlikkus, poliitika mõjutamine, teenuste pakkumine infrastruktuur ning avalik imidzh. Iga dimensiooni all on temaatilised indikaatorid, millele ekspertgrupi konsensuse alusel anti hindeid ühest neljani. Tegemist oli ekspertgrupi kaasamisega toimunud kvalitatiivse uuringuga. Ekspertgrupp valiti EMSLi poolt USAID vastavate kriteeriumite alusel ja sinna kuulusid rahastajate, valdkondlike ühenduste ja riigi sektori esindajad, teadlane ning ajakirjanik.

Lõpptulemused näitavad, et võrreldes 1999.a. on selginenud meie nägemus, millisena peaksid ühendused toimima ning sellest tulenevalt on ka üldised hindamiskriteeriumid karmimaks muutunud. Paranenud on organisatsioonide võimekus. Endiselt on madalal tasemel ühenduste avalik imidzh ja ühenduste finantssuutlikkus. Tagasiminekuid on näha ühendustele soodsa seadusandliku keskkonna loomises.

Arutelu toimus 20.09.2001. a. Inglisekeelse Euroopa riike puudutava raporti avaldab USAID aprillis, Eesti ühenduste jätkusuutlikkuse indeksi tulemused kanti ette II Eesti kodanikuühenduste konverentsil ja messil 05.11.2001. a. Materjal on saadaval EMSLi koduleheküljel.

- Sotsiaalküsimustega tegelevate ühenduste tugevdamine

2001. a. esitas EMSL projektitaotluse Euroopa Liidu Access 1999 programmi. Taotluse eesmärgiks on sotsiaalküsimustega tegelevate ühenduste suutlikkuse tõstmine ja kvaliteetkoolitus organisatsiooni arengu, marketingi, finantsjuhtimise ning *fundraisingu* teemadel. Ettevalmistused on tehtud ja seminarid toimuvad 2002. a. kevadel.

2.1.3 Kohalik areng

- Detsentraliseeritud koostöö – Eesti mudeli loomine

Endiselt ootab EMSL vastust projektitaotluse kohta, mis esitati koos Hollandi ühendusega Matra programmi. Projekti eesmärgiks on aidata kaasa elukvaliteedi parandamisele Eesti piirkondades, luues ühiselt mehhanismi, mille abil ühendused ja KOV analüüsivad ja hindavad oma piirkondades vajadusi ning ressursse ning teevad probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks edukalt koostööd, kaasates sinna äriühinguid ja aktiivseid kodanikke.

- Ühendused ja kohalikud omavalitsused

Projekt: “Ühenduste ja kohalike omavalitsuste koostöö kogukonna arendamiseks”

Eesmärgiks on ümarlaudade vormis pakkuda ühenduste ja KOVi esindajatele põhjalikemaid teadmisi, oskusi ja vahendeid, mis aitaksid neil senisest tõhusamalt teha koostööd kohalikul tasandil oma kogukonna arendamise nimel haldusreformi protsessis, teenuste ülevõtmisel ja pakkumisel ning EKAKi rakendamisel.

Kokku viidi läbi 15 seminari: Ida-Virumaa - 24.04 Jõhvis; Lääne-Virumaa - 09.05 Rakveres; Rapla- ja Järvamaa - 05.10 Paldisk; Valgamaa - 10.10 Valgas, 05.12 Tõrvas; Võrumaa - 24.10 Võrus; Põlvamaa - 25.10 Põlvas; Tallinn - 29.10 Tallinnas; Viljandimaa - 01.11 Viljandis; Pärnumaa - 14.11 Pärnus; Jõgevamaa - 15.11 Jõgeval; Tartumaa - 16.11 Tartus; Harjumaa - 22.11 Tallinnas; Hiiumaa - 22.11 Kärdlas; Läänemaa - 26.11 Haapsalus.

EMSL organiseeris Tallinna ja Harjumaa seminarid. Tallinna seminaril osales 30 inimest ja Harjumaa seminaril 28 inimest. Üle Eesti toimusid igas maakonnas samasugused seminarid ja korraldajateks oli MTÜde piirkondlikud tugikeskused. Projekt haaras tervet Eestit ja selle raames toodi erinevates piirkondades ühe laua taha kokku ühendused ja kohaliku omavalitsuse esindajad, et rääkida EKAKist nii riiklikul kui kohalikul tasandil, teenuste üleandmisel, kohalikust arengust, koostööst, osalemisest ühiste probleemide ennetamisel ja lahendamisel ning takistustest.

29.10.2001.a. Tallinna seminaril esinesid Kristina Mänd, EMSLi juhataja; Liia Hänni, Riigikogu Põhiseaduskomisjoni esimees; Rein Voog, Tallinna Linnavolikogu esimees; Erki Korp, Tallinna Turvakeskuse juhataja; Raul Altnurme, Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi projektijuht; Tallinna Avahoolduse ja Arenduse Keskuse esindajad; Silva Anspal, Järvamaa Ettevõtjate Selts/ Eesti Mittetulundusühenduste Ümarlause Esinduskogu.

22.11.2001.a. Harjumaal esinesid Kristina Mänd, EMSLi juhataja; Orm Valtson, Harju maavanem; Heli Kirikal, Harju Maavalitsuse arengu- ja planeeringu osakonna juhataja; Sven Kreek, SOS Lasteküla juhataja; Estel Aare, Mainori Koolide Põhja-Eesti Keskuse direktor.

Seminaride tulemusi ja kokkuvõtteid tutvustatakse jätkuseminaridel 2002.a.

Kokkuvõtted on saadaval EMSLi koduleheküljel. Aruanne on inglisekeelne. Üritust finantseerisid Briti saatkond ning kohalikud omavalitsused.

2.1.4 *Filantroopia*

EMSL on algatanud filantroopia arendamise programmi, mille eesmärgiks on annetamist soodustava seadusandliku keskkonna kujundamine, sotsiaalse vastutuse kasvatamine, erasektori poolt tulevate rahastusskeemide väljatöötamine ning ühenduste koolitamine. Programm läheb käiku 2002.a. Ekspertide osas on peetud läbirääkimised ning saadud nõusolek finantskeskkonna kujundamiseks briti ühendusest *Charities Aid Foundation* (CAF), ühenduste suutlikkust ja koostöö erasektoriga nõustab *International Center for Not-for-profit Law* (ICNL).

2.1.5 *Statistika*

EMSL algatas tegevuse kolmanda sektori olukorda ja tegevust puudutava statistika aluste väljatöötamiseks koos Statistikaameti, Rahandusministeeriumi, EMÜ Esinduskogu ning poliitikauuringute keskusega Praxis ühenduste esindajatega. Üheks suurimaks puuduseks on adekvaatse ülevaate puudumine ühenduste suutlikkusest, majanduslikust mõjust ja pakutavatest teenusest. EMSL on ülesandeks võtnud vastava töögrupi kokkupaneku ning rahvusvaheliste ekspertide kaasamise sellesse protsessi. Peamiseks läbiviijaks on EMÜ.

2.1.6 *Avalikkussuhted*

Kuna EMSLi puhul on tegemist avalikku arvamust kujundava ühendusega, kelle arvamust ja ekspertiisi arvestatakse, siis olid EMSLi töötajad kutsutud esinema erinevatele üritustele ning meediasse. Peeti mitmeid olulisi kohtumisi, k.a. peaministri, siseministri, rahvastiku ministri, Riigikogu saadikute, suursaadikute, erinevate liitude juhtide ning rahvusvaheliste organisatsioonide esindajatega.

• Avalikud esinemised:

- 1) neljas raadiosaates, EMSLi töötajad;
- 2) jaanuar: avasõnad AIESEC - Eesti rahvusvahelisel konverentsil "Kolmas sektor ja hea juhtimine Eestis", Kristina Mänd;
- 3) märts: kõne Ida-Virumaa väikelinnade ja külade aastakoosolekul, Kristina Mänd;
- 4) märts: ettekanne ja seminar teemal efektiivne ennetamine ja ühenduste roll. Arstiteaduskonna Üliõpilaste Selts. Kristina Mänd;
- 5) mai: loeng Tartu ülikooli avaliku halduse tudengitele "Kolmanda sektori areng ja tulevikuväljavaated Eestis". Kristina Mänd;
- 6) september: ettekanne Inimõiguste Assotsiatsiooni seminaril venekeelsetele MTÜdele. Kristina Mänd;
- 7) oktoober: esinemine AIESEC-Estonia aastaseminaril. Kristina Mänd;
- 8) oktoober: esinemine Eesti Euroopa Liikumine raames balti riikide noortele. Kristina Mänd;
- 9) oktoober: esinemine Riigikogu kolme komisjoni avalikul kuulamisel. Kristina Mänd;
- 10) oktoober: organisatsiooni areng, esinemine Eesti Kõrgema Kommertskooli üliõpilastele. Riin Kranna;
- 11) november: esinemine ja juhtimine teisel MTÜde konverentsil ja messil. Kristina Mänd;
- 12) november: esinemine võrgustiku teemadel teisel MTÜde konverentsil ja messil. Katrin Kala;
- 13) november: esinemine mittetulundusühingu seadusandlusest ning eripärast Pirita Vabaaja Keskuses. Katrin Kala.

- Kirjutised ja ajakirjandus:
 - 1) viis artiklit Eesti Päevalehes ja Postimehes;
 - 2) artikkel Raamatupidamisajakirjas;
 - 3) kolm artiklit ülemaailmses Civicuse elektroonilises uudistelehes;
 - 4) artiklid juristide ajakirjadesse;
 - 5) esinemine Vikerraadios, raadios Vaba Euroopa, Kuku raadios;
 - 6) artiklid Ameerika Kaubanduskoja uudistelehes.

2.2 Koostööprojektid

Eesmärgiks on luua koostööprojekte teiste ühendustega, algatada ühiseid ettevõtmisi ning tugevdada sidemeid valitsus- ja äri sektori kaasamiseks Eestis. 2001.a. oli EMSLi roll EKAKi tegevusplaani väljakujundamine koos teiste ühenduste ja huvigruppidega.

2.2.1 Euroopa Liit

- Euroopa Liidu Demokraatia ja Inimõiguste Initsiatiivi kohalike grantide koordineerimine.

Sügisel alustatud teenus, mis lõppes mai 2001.a., kui Euroopa Liidu delegatsiooni juht lõpuks allkirjastas ekspertide poolt heaks kiidetud projektid.

- Tugikeskuste koordinaatorite koolitus Euroopa Liidu Infosekretariaadi poolt.

ELIS organiseeris EMSLi tugikeskuste koordinaatoritele kolm kahepäevast Euroopa Liidu temaatikat puudutavat seminari. Loodi alus koostööks MTÜde tugikeskuste võrgustiku ja Euroopa Liidu Infosekretariaadi vahel, et korraldada ühisüritusi ning levitada Euroopa Liitu puudutavat informatsiooni.

2.2.2 Arenguabi koostöö

Kuigi Eestis tõenäoliselt ei teki ühendusi, kes tegelevad ainult abi ja toetusega väljapoole Eestis, on arenguabi teema Euroopa Liiduga liitumisel oluline ja vajalik. EMSL on teinud koostööd Välisministeeriumi vastava osakonnaga, osalenud vastavatel kohtumistel, lisanud arenguabi teema oma koolitusvaldkonda ning aidanud läbi viia vastavat seminari riigiametnikele ja ühendustele uutest liitujamaadest.

- Osalemine Stockholmis vastaval seminaril koos Välisministeeriumi esindajatega. Ettekanne arenguabist Eestis.
- Välisministeeriumi esindajate esinemine EMSLi suvekoolis.
- 27.-28.09.2001.a. seminar koos Välisministeeriumiga "Arenguabi koostöö liitujamaades".

2.2.3 Seadusloome

- SA Eesti Õiguskeskus

EMSL koostöös SA Eesti Õiguskeskusega on keskuste kaasabiga pakkunud üle Eesti vastavaid seminare ning võimalust osaleda seadusloome aruteludel. SA Eesti Õiguskeskus viis läbi grupitöö EMSLi suvekoolis, kajastab EMSLi sündmusi oma listis ning osaleb EMSLi korraldatud üritustel.

- Hasartmängumaksuseadus

Koos Esinduskogu liikmetega, Lastekaitseliiduga ning teiste ühendustega seisis EMSL hea selle eest, et planeeritud ühendustevaenulikud muudatused ei läheks sisse Kultuuriministeeriumi ja rahandusministeeriumi poolt ettevalmistatud seadusesse. Antud hetkel seisab seaduseelnõu Riigikogu Rahanduskomisjonis.

2.2.4 Koostöö erinevate sihtgruppidega

- Laste- ja perepoliitika: EMSLi juhataja osales Eesti laste- ja perepoliitika koostamisel ja selle struktureerimisel. Koostöö Rahvastikuminiistri ja vastava töögrupiga.

- Naiste ümarlaud: EMSLi juhataja osales naiste ümarlaua töös.
- Sotsiaalküsimused: Kuigi EMSL on Eesti Sotsiaalsfääri ümarlaua liige ning proovinud korduvalt saada seletust ESSÜ olukorra kohta, on pärimised jäänud vastuseta. Tundub, et ESSÜ on olematu organisatsioon.
- Katrin Kala osalemine komisjoni “Kesklinna Pensionäride Päevakeskuse haldamise üleandmine kolmandale sektorile” töös 2001. a. septembrikuus.
- Koolitus: EMSL alustas läbirääkimisi KPMG – Estoniaga ühisseminaride väljatöötamiseks ja teostamiseks ühendustele aruandluse ning maksunduse teemadel. Seminar saab teoks 2002. a. veebruaris.

2.3 Suurüritused

EMSLi organiseeris üle-eestilisi üritusi, et tõsta inimeste teadlikkust mittetulundussektorist ning selle tegemistest ja, et tõsta ühenduste teadlikkust oma jõust ja rahvusvahelistest arengutest kodanikeühiskonnas.

2.3.1 Aasta parim

02.02.2001. a. austati Tallinna raekojas 2000. a. parimaid - mittetulundusühing, sihtasutus, vabatahtlik, eraannetaja, sponsorfirma. Kohal oli üle 100 inimese ja üritus toimus neljandat aastat.

Materjalid olid kajastatud EMSLi infolehes nr. 15 ning üleval EMSLi koduleheküljel. Üritust toetasid Balti-Ameerika Partnerlusprogramm ning vabatahtlikud.

2.3.2 Suvekool

EMSLi suvekool toimus 1.-3.06.2001. a. Suvekooli teema oli “Eesti ja Euroopa Liit” ja peaesmärgiks oli Eesti kodanikuühenduste esindajate teadlikkuse tõstmine Euroopa Liidust, teave ja kogemused liitumisega seotud küsimuste ning võimalike vastuolude kohta mittetulundussektori aspektist lähtuvalt. Suvekoolis oli esindatud 61 ühendust, osavõtjaid 101. Ettekandeid oli 7 ja töögrupe 4. Materjalid on saadaval EMSLi koduleheküljel www.ngo.ee.

Suvekooli korraldamiseks esitati taotlus Euroopa Liidu Infosekretariaadi konkursile.

2.3.3 Teine Eesti ühenduste konverents ja mess

5.-6.11.2001. a. toimus teine üle-eestiline kodanikuühenduste konverents “Nägemusest muutusteni”. Esimene toimus 1999. a. ja kandis pealkirja “Ühiskond teelahkmel”. 2001. a. konverentsi teemaks oli nägemused ja nende suunas muutuste elluviimise võimalused. Konverentsi raames toimusid esinemised, väitlused, töögrupid, süveneti ühiskonna visiooni nii Eesti kui globaalsel tasandil. Konverentsil osales 417 inimest.

Projektitaotlus esitati Balti-Ameerika Partnerlusprogrammile (BAPP). Teine taotlus esitati Ameerika Ühendriikide Saatkonnale eesmärgiga tuua konverentsile esinema USAst mittetulundusliku seadusandluse ekspert Douglas Rutzen, Rahvusvahelise Mittetulundusliku Seadusandluse Keskuse (ICNL) asepresident.

Kokkuvõtte on saadaval EMSLi Infolehes nr. 18. Kõik ettekanded EMSLi koduleheküljel www.ngo.ee. 2002. a. märtsi lõpuks valmib raamat, mis sisaldab endas konverentsi sõnavõttude ja materjalide kokkuvõtteid ning on mõeldud ühendustele, poliitikutele ja üliõpilastele igapäevaseks kasutamiseks.

Üritust toetasid Balti-Ameerika Partnerlusprogramm, USA saatkond Eestis, ajaleht Postimees.

2.3.4 EMSLi 10. aastapäeva tähistamine

10. oktoobril 2001. a. sai EMSL kümne aastaseks. Seoses konverentsiga ning muude üritustega otsustati kümnenda aastapäeva tähistamine ühendada jõulupeoga. 18.12.2001. a. toimunud üritusel Mustpeade majas osales üle saja inimese. EMSL oli ette valmistanud ülevaate oma kümne aastasest tegevusest ja saavutustest. Materjalid on saadaval EMSLi Infolehes nr. 18 ja EMSLi koduleheküljel.

2.4 Rahvusvaheline koostöö

EMSL on rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud organisatsioon. EMSL on olnud lisaks enda propageerimisele aktiivne Eesti kolmanda sektori huvide ja saavutuste tutvustaja ja esiletoojana. Eesmärgiks ei tohiks aga olla ainult abi saamine, vaid ka võrdse partnerina kaasaraäkimine, osalemine ja esinemine rahvusvahelistel üritustel ja rahvusvahelistes koostööprojektides. Ameerika organisatsiooniga ICNL on EMSLil kaheaastane projekt kogemuste jagamiseks ja jätkusuutlikkuse tõstmiseks Ida- ja Kesk-Euroopas. EMSLi peamine huvi on õppida filantroopia ja vastava seadusandluse kujundamist ning EMSLilt õpitakse organisatsiooni arengut, sektori marketingi, suhteid avaliku sektoriga, toetajaskonna loomist jms.

2.4.1 Ühisprojektid

- Arenguabi: Soome kogemused

Koostöös EMSLiga korraldas Soome arenguabi organisatsioon kahenädalase väljaõppe kahele Eesti ühenduste esindajale Soomes. Osalejad olid EMSLi liikmesorganisatsioonidest: Madis Saluver Peipsi Koostöö Keskusest ja Marrit Sink Caritasest. Mõlemad tegid vastava ettekande ja viisid läbi seminari EMSLi suvekoolis. Koostöö KEPAGA jätkub 2002.a., eesmärgiks on rahvusvaheliste projektide hindamine.

- Ühisprojekt Bulgaaria MTÜde keskusega NGORC.

Eesmärgiks Bulgaaria keskusele kogemuste ning teadmiste jagamine. Bulgaaria ühenduse esindajad viibisid külaskäigus Eestis, külastasid erinevaid organisatsioone, MTÜde tugikeskusi ning osalesid novembris toimunud konverentsil.

- Ühisprojekt East-East programmi raames Gdanski organisatsiooniga “Piirkondlike MTÜde tugikeskuste fond”.

Eesmärgiks eesti ühenduste ja KOV esindajate tutvumiseminarid Poola ning vastava trükise väljaandmine. Ühenduste ja KOV esindajad külastavad Poola erinevaid piirkondi 2002.a. aprillis.

- Ühine projektitaotlus ICNL.

Eesmärgiks on Kesk- ja Ida-Euroopa riikide sektori jätkusuutlikkus, MTÜde võrgustike ja keskuste elujõulisuse areng, seadusandlus ning eestkoste oskuste suurendamine. Projektiga on liitunud 8 organisatsiooni. Algab 2002.a. jaanuaris.

- “Võrgustike arendamine Euroopa Liidus” (Networking)

Osalemine Euroopa Fondide Keskuse ning Orpheuse programmi töös. Orpheuse võrgustikus osaleb üle 25 liikme Ida- ja Kesk-Euroopa riikidest. EMSLi ekspertiisi võrgustiku väljaarendamisel, EKAKi loomisel ning organisatsiooni strateegia kujundamisel on kasutanud mitmed võrgustiku liikmed. EMSL osales Euroopa Fondide Keskuse aastakonverentsil 2001.a. mais Stockholmis.

2.4.2 Komanderingud

- 21-23.04.2001 Stockholm, Rootsi. Rahvusvaheline seminar teemal “Arenguabi uutes doonorriikides”. Ettekanne koos Eesti Välisministeeriumi esindajatega. Kristina Mänd
- 26-29.04.2001 Opatije, Horvaatia. Rahvusvaheline seminar teemal “Kokkulepped avaliku sektori ja mittetulundussektori vahel erinevates maailma riikides”. Workshopi läbiviimine “Kuidas toimus protsess Eestis”. Kristina Mänd
- 18-23.05.2001 Stockholm, Rootsi. Rahvusvaheline Euroopa Fondide Keskuse (EFC) aastakonverents. Balti riikide esindajate ümarlaua juhtimine. Kristina Mänd
- 26-28.05.2001 Helsingi, Soome. Rahvusvaheline ühenduste laad. Merle Helbe, Tõnu Poogen
- 07-09.06.2001 Gävle, Rootsi. Konverents “Tuleviku sotsiaalne kapital”. Katrin Kala
- 27-30.06.2001 Kopenhaagen, Taani. Rahvusvaheline konverents teemal “Korporatiivne sotsiaalne vastutus”. Kristina Mänd

- 17-23.08.2001 Vancouver, Kanada. Civicuse aastakonverents teemal "Inimesed keskele". Workshopi juhtimine "Kodanikuühiskond ja riik: uus partnerlus", workshopi läbiviimine "Kodanikuühiskonna areng Eestis, Kanadas ja Inglismaal" EMSLi, Eesti ühenduste ja EMÜ ning EMÜ Esinduskogu tutvustamine. Kristina Mänd
- 10.-13.09.2001 Viin, Austria. Rahvusvaheline seminar teemal "Organisatsiooni suutlikkuse tõstmine". Tõnu Poogen
- 13.-16.09.2001 Moskva, Venemaa. Venemaa tugikeskuste konverents ja seminar. Esinemine EKAKi, EMSLi ja MTÜde tugikeskuste võrgustiku teemadel. Kristina Mänd

IV EESTI VABATAHTLIKE KESKUSE TEGEVUSEST

Alates 29.03.2001.a. on Eesti Vabatahtlike Keskus (edaspidi EVK) eraldi juriidiline isik ja EMSLi lepingupartner. Kuni selle ajani oli EVK EMSLi programm. EVK andmebaasi lisandus senisele 491 inimesele (31.12.2000.a.) 83 inimest, seega on hetkel registreerinud end EVK andmebaasi 574 inimest. Need inimesed, vabatahtlikud, on nõus tegema pidevat sihipärast tööd teiste heaks väljaspool pere – ja sõpruskonda ilma materiaalsel tasu saamata. Organisatsioone on kuue kuu jooksul registreerunud 48 ning hetkel on andmebaasis 410 ühendust.

2001. aasta jooksul vahendati ühendustesse ja üksikisikute juurde 131. Koolitusi ning ettekandeid teemal "Vabatahtlike tegevus organisatsioonis" on korraldatud 14-l korral ning kokku kuulas ettekandeid 252 inimest.

Tegevustest

- Esimene Eesti Mittetulundusühenduste Ümarlaud (EMÜ) toimus 03.02.01 ning EVK vastutas ümarlaua logistilise korraldamise eest ning kannab kuni järgmise ümarlauani teenindava organi kohustusi EMÜ-l valitud Esinduskogu ees.
- Detsembris alguse saanud "Riigikoguliikmete vabatahtlike abiliste projekt" koostöös Riigikogu Kantsleiga käivitus veebruaris. Projekti raames sai kuus parlamentääri omale erinevate ülesannete täitmiseks appi EVK vabatahtlikud.
- Rahvusraamatukogu ning Riigikogu Kantslei ning EVK poolt korraldatud "2000. a. poliitiliste karikatuuride näitusel" oli EVK vabatahtlikel kande roll nii eksponaatide ülesseadmisel, andmete töötlemisel kui ka hindamisel.
- Märtsis käivitus koostöös Tallinna Tuletõrjehingu ja Päästeametiga eeltöö endiste vabatahtlike tuletõrjajate aktiveerimisprogrammiks ning selle tarbeks loodava spetsiaalse vabatahtlike pilootgrupi moodustamiseks.
- Aprillis käivitus asjade kogumis-sorteerimis-ning ümberjaotamiskampaania, mille käigus on tänu EVK vabatahtlikele tänaseks abi saanud ligi 300 inimest/organisatsiooni ning erinevaid asju annetanud ligi 400 inimest/organisatsiooni.

Vabatahtlike Keskuse alustas koos EMSLi tugikeskustega piirkondadesse vabatahtlike kesksute loomisega. Projekti finantseeritakse Access 1999.a. programmi raames.

VII KOKKUVÕTE

Kuna EMSLi puhul on tegemist ühendusega, mille eesmärgiks on eelkõige teistele ühendustele ja kodanikele tegutsemiseks soodsa keskkonna loomine, siis avaldab EMSLi tegevus märkimisväärset mõju tervele sektorile. Seda on tunnustanud teised ühendused, riigiametnikud, poliitikud ning rahvusvahelised organisatsioonid. Tunnustust ja kõrge hinnangu said klientidelt ja liikmetelt EMSLi uus portaalilaadne kodulehekülg, EMSLi infolehed, info edastamine ning küsimustele vastamine, EMSLi poolt korraldatud üritused. Rahulolematust on tekitanud EMSLi tagasitõmbumine koolitustegevusest ning infopäevadest. Põhjus on selles, et sama teenuse pakkujaid on tekkinud palju ning maakondades täidavad seda rolli EMSLi tugikeskused. 2002.aastaks on EMSL kavandanud erikoolitusi oma liikmetele.

EMSLi inimesed kutsuti esinema mitmetele konverentsidele nii Eestis kui mujal, nad avaldasid seisukohti ja artikleid Eesti ja välismaa ajakirjanduses. EMSLi juhataja ja töötajad kohtusid EV peaministri, siseministri ja Riigikogu liikmetega.

Koostööettepaneku tegi EMSL Siseministeriumile, mis selgitusteta tagasi lükati.

EMSLi liikmeskond on aktiivsem ja osaleb mitte ainult EMSLi, vaid ka teistes kolmandat sektorit puudutavates ettevõtmistes (ümarlauad, koolitused, reageeringud küsimustikele jne.). EMSLi nähakse kui suunananäitajat ning eeskuju. Seetõttu, kuna EMSL oskus töötada oma ressursside kindlustamise nimel tõuseb, avaldab see positiivset mõju ka teistele ühendustele. Kuna EMSLil on juba olema strateegiline plaan ning organisatsiooni ja teenuste turustamise alused, tõuseb EMSL suutlikkus neid realselt ellu viia vastates ühiskonnas toimuvatele muutustele ning olles mitte nende järgija vaid ellukutsuja.

EMSL koos ärisektori esindajatega suudab mõjutada annetamisega seotud seadusandlust tehes seda soodsamaks ning kergemaks, eestkoste muutub avalikes huvides tegutsevate organisatsioonide tegevuse lahutamatuks osaks, mida kasutatakse tõhusa vahendina poliitikate kujundamisel ning mõjutamisel ning avaliku valdkondliku poliitika kujundamisel. Organisatsioone mitte ei konsulteerita, vaid kaasatakse neid protsessi algusest saadik.

EMSL täitis oma eesmärgid, toimusid kõik planeeritud üritused, välja arvatud liikmete seminar, mis toimub üldkoosoleku raames 2002.a. Tänu tugikeskustele on EMSLi parima infrastruktuuriga organisatsioon Eestis, EMSLi arvamust ja kogemusi küsivad ja rakendavad mitmed riigiametid ning ühendused ja lisaks oma tööle, osaleb EMSL EMÜ Esinduskogu töös.

EMSLi tegevust toetasid 2001.aastal:

- Avatud Eesti Fond
- Balti-Ameerika Partnerlusprogramm (BAPP)
- Charles Stewart Motti erafond
- Euroopa Liidu Demokraatia ja Inimõiguste Initsiatiiv (EIDHR)
- Euroopa Liidu Infosekretariaat (ELIS)
- Shernoffi erafond
- Suurbritannia saatkond
- Ameerika Ühendriikide Rahvusvahelise Abi Agentuur (USAID)
- Laekumised liikmemaksudest ja sisseastumismaksudest

VII EMSLI BILANSS 31.12.2001.a.

	31.12.2001	31.12.2000
AKTIVA		
<u>KÄIBEVARA</u>		
<i>1 Raha ja pangakontod</i>	286 702	541 710
KOKKU	286 702	541 710
<hr/>		
<i>5 Viitlaekumised</i>		
5.1. intressid	3 426	
KOKKU	3 426	
KÄIBEVARA KOKKU	290 128	541 710
<hr/>		
<u>PÕHIVARA</u>		
<i>9 Materiaalne vara</i>		
9.3. muu inventar, tööriistad, sisseseade ja muud	526 172	647 729
9.4. akumulieeritud põhivara kulum (-)	-328 311	-251 003
KOKKU	197 861	396 726
PÕHIVARA KOKKU	197 861	396 726
AKTIVA KOKKU	487 989	938 436
<hr/>		
<u>PASSIVA</u>		
<u>KOHUSTUSED</u>		
Lühiajalised kohustused		
<i>13 Võlad hankijatele</i>		
13.1. hankijatele tasumata arved	3 455	
KOKKU	3 455	
Lühiajalised kohustused kokku	3 455	
<hr/>		
Pikaajalised võlakohustused		
<i>21 Pikaajalised eraldised</i>		
21.1. muud eraldised		93 443
KOKKU		93 443
Pikaajalised kohustused kokku		93 443
KOHUSTUSED KOKKU	3 455	93 443
<hr/>		
OMAKAPITAL MITTETULUNDUSÜHINGUS		
<i>27 Eelmiste perioodide jaotamata kasum</i>	844 993	1 066 936
<i>28 Aruande aasta kasum (- kahjum)</i>	-360 459	-221 943
OMAKAPITAL MITTETULUNDUSÜHINGUS	484 534	844 993
PASSIVA KOKKU	487 989	938 436

VIII EMSLI KASUMIARUANNE 01.01.-31.12.2001.a.

	aruande periood 1.01.-31.12.2001	eelmine periood 1.01.-31.12.2000
ÄRITULUD		
Realiseerimise netokäive	125 944	139 188
Muud äritulud	1 915 871	3 313 673
sh. liikmemaksud	83 400	38 400
sihtfinantseerimine	1 818 117	2 449 415
muud	14 354	25 858
ÄRITULUD KOKKU	2 041 815	3 452 861
ÄRIKULUD		
Mittesugused tegevuskulud	1 509 589	3 033 514
Tööjõu kulud	794 202	535 616
palgakulu	597 140	402 712
sotsiaalmaksud	197 062	132 904
Kulum	-	112 673
põhivara kulum ja väärtuse langus	77 308	112 673
Muud ärikulud	31 714	
KOKKU ÄRIKULUD	2 412 813	3 681 803
ÄRIKASUM (-KAHJUM)	- 370 998	- 228 942
Finantstulud (10)		
Muud intressi- ja finantstulud (10e)	10 539	6 999
Kokku finantstulud	10 539	6 999
Kokku finantskulud	-	-
Finantstulem	10 539	6 999
Kasum (-kahjum) majandustegevusest	- 360 459	- 221 943
Kasum (-kahjum) enne tulumaksustamist	- 360 459	- 221 943
Tulumaks (14)	-	-
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	- 360 459	- 221 943

IX EMSLI TULUDE JA KULUDE ARUANNE 01.01.-31.12.2001.a.

TEGEVUSTULUD	2001.a.
1. Liikme- ja sisseastumismaksud	83 400,00
2. Charles Stewart Mott üldotstarbeline toetus	227 437,74
3. Tugikeskuste võrgustiku koordineerimine	677 425,00
4. EIDHR	59 280,00
5. EMSLi teabepäevad	12 700,00
6. Teatmike müük	7 848,00
7. USAID jätkusuutlikkuse indeks (USAID)	67 076,60
8. Ühendused ja kohalikud omavalitsused (Briti Saatkond)	109 971,56
9. Shernoffi Fondi üldotstarbeline toetus	53 289,40
10. Konverents (Balti-Ameerika Partnerlusprogramm)	397 636,00
11. EMSLi suutlikkuse tõstmine (Balti-Ameerika Partnerlusprogramm)	150 000,00
12. Suvekool (Avatud Eesti Fond ja ELIS)	76 000,00
13. Osavõtumaksud	105 396,00
14. Panga intressid	7 113,42
15. Muud tulud	14 354,25
KOKKU TEGEVUSTULUD:	2 048 928,00

TEGEVUSKULUD	2001.a.
I ÜLDKULUD	
1. Palgakulu põhikohaga töötajatele (koos 33%)	598 026,00
2. Palgakulu tööettevõtulepinguga töötajatele (koos 33%)	53 119,00
3. Kantseleikulud (sh. posti- ja sidekulud)	70 646,00
4. Lähetus- ja transpordikulud	54 894,00
5. Väikevahendid	6 609,00
6. Infomaterjalid ja trükised	105 011,00
7. Infotehnoloogia ja andmebaas	15 000,00
8. Ajakirjandus, raamatud, uuringud	21 305,00
9. Rent ja kommunaalteenused	150 235,00
10. Väljaõppekulud (seminarid)	3 954,00
11. Liikmemaksud	5 389,00
12. Info- ja teabepäevad	10 556,00
13. Muud kulud	9 863,00
14. Põhivahendid	22 400,00
KOKKU ÜLDKULUD:	1 127 007,00

II PROJEKTIDEGA SEOTUD KULUD	2001.a.
1. Eesti esimene ühenduste ümarlaud	55 464,00
2. Aasta parim	89 763,00
3. Suvekool	79 149,00
4. Teine kodanikuühenduste konverents ja mess	478 632,00
5. Erinevad koolitused	39 285,00
6. Ühendused ja kohalikud omavalitsused	108 703,00
7. Nõukogu ja üldkoosolek	2 903,00
8. Seminarid ja töökoosolekud (tugikeskuste võrgustik)	144 824,00
9. Koolitused välismaal (tugikeskuste võrgustik)	178 206,00
KOKKU PROJEKTIDEGA SEOTUD KULUD:	1 176 929,00

KOKKU KULUD:	2 303 936,00
V RAHALISTE VAHENDITE JÄÄK 31.12.2001.a.	286 702,00

